

Додаток
до рішення обласної ради

30.05.2013 № 11
(зі змінами)

ПРАВИЛА
користування маломірними суднами
на водних об'єктах у Запорізькій області

1. Загальні положення

1.1. Правила користування маломірними суднами на водних об'єктах у Запорізькій області (далі - Правила) розроблені відповідно до п. 10 ст. 8¹ та ч. 5 ст. 67 Водного кодексу України.

При розробленні Правил враховані вимоги Законів України «Про державний кордон України», «Про державну прикордонну службу України», постанов Кабінету Міністрів України від 27.07.1998 № 1147 «Про прикордонний режим» (зі змінами та доповненнями), від 03.08.1998 № 1199 «Про контрольовані прикордонні райони» (зі змінами та доповненнями), Положення про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті, яке затверджено наказом Міністерства транспорту України від 20 листопада 2003 року № 904, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2003 року за № 1193/8514 (зі змінами та доповненнями), Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, які затверджені наказом Міністерства транспорту України від 16 лютого 2004 року № 91, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 12 липня 2004 року за № 872/9471, Інструкції про огляд баз для стоянки маломірних (малих) суден, яка затверджена наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 641, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 914/9513 (зі змінами та доповненнями), Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, які затверджені наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 915/9514 (зі змінами та доповненнями), розпорядження голови Запорізької обласної державної адміністрації від 22 червня 2011 року № 240 «Про затвердження Інструкції про порядок обліку та випуску маломірних суден, інших плавзасобів у акваторію Азовського моря та внутрішні води України в межах контрольованих прикордонних районів Запорізької області», яке зареєстровано 30 червня 2011 року за №31/1473 в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області, та інших документів, що регламентують охорону людського життя на воді, безпеку судноплавства та охорону довкілля та встановлюють порядок користування маломірними суднами та базами для їх стоянки в межах Запорізької області на Дніпровському та Каховському водосховищах, закритих водоймищах, побережжі Азовського моря, інших водних об'єктах.

1.2. Правила є керівним і нормативним документом для власників і користувачів маломірними суднами і базами для стоянки цих суден, які можуть бути фізичними та юридичними особами, крім суден

Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України, Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ України.

1.3. Правила поширюються на власників і користувачів риболовними суднами та базами для стоянки цих суден.

1.4. У цих Правилах використовуються терміни у таких значеннях:

водний об'єкт – річки, водосховища, інші водойми загального користування, внутрішні морські води на території України;

маломірне (мале) судно – судно, найбільша довжина корпусу якого 20 метрів і менше, за винятком буксирів, штовхачів, криголамів, суден, які перевозять понад 12 пасажирів, вантажних суден, плавкранів і суден технічного флоту;

вітрильне судно – будь-яке судно, що пересувається за допомогою вітрила;

моторне судно – будь-яке судно, що використовує власну силову установку, за винятком суден, двигуни яких використовуються лише для здійснення невеликих переміщень (у портах чи в місцях навантаження і розвантаження) або для збільшення їх маневреності під час їх буксирування чи штовхання. Судно, що пересувається за допомогою вітрила та одночасно використовує свою силову установку, слід вважати моторним судном;

швидкісне судно – будь-яке самохідне судно, крім водотоннажного, яке може розвинути швидкість 35 км/год. і більше;

водний мотоцикл – будь-яке мале судно, що використовує свої власні механічні засоби руху, яке здатне нести на своєму борту одного чи кількох людей і яке побудоване чи призначене для ковзання по водній поверхні чи виконання спортивних фігур;

судно риболовне – судно, яке використовується на комерційній основі для промислу риби або інших живих ресурсів моря;

судновласник – власник судна або особа, яка використовує судно на інших законних підставах;

база для стоянки маломірних суден – суб'єкт господарювання, одним зі статутних напрямів діяльності якого є надання послуг з безпечного утримання маломірних суден і який утримує і використовує спеціально обладнані для цього гідротехнічні споруди або природні берегові об'єкти, за винятком баз та інших пунктів базування суден флоту рибного господарства;

прокатна база – спеціалізована база, на якій маломірні судна надаються у користування (експлуатацію) юридичним або фізичним особам у встановленому порядку;

спортивна база – спеціалізована база, де базуються тільки судна, що використовуються виключно для тренувань із спортивною метою, та судна, що їх обслуговують;

пункт базування – місце (смуга) на урізі води або гідротехнічна споруда, визначені органами місцевого самоврядування за погодженням з органами охорони державного кордону, у зоні відповідальності яких вони перебувають, для постійного і тимчасового тримання маломірних суден, інших плавзасобів. Пункти базування для суден рибного господарства, за якими класифікаційне товариство не здійснює нагляд, облаштовуються відповідно до норм, установлених центральним органом виконавчої влади у галузі рибного господарства;

контрольований прикордонний район – це ділянка місцевості, яка визначена в межах території району, міста, прилеглої до державного кордону або до узбережжя моря, що охороняється Прикордонними військами Державної прикордонної служби України, а також у межах територіального моря, внутрішніх вод, частини вод прикордонних річок, озер та інших водойм і розташованих у цих водах островів;

документ, що посвідчує особу:

для громадян України – паспорт громадянина України, паспорт громадянина України для виїзду за кордон, дипломатичний паспорт, службовий паспорт, посвідчення особи моряка, службове посвідчення, посвідчення водія чи інший виданий державним органом документ, який має обов'язкові реквізити, як: прізвище, ім'я, по батькові, фотокартку, підпис відповідальної посадової особи, печатку або штамп установи, яка видала документ, дату видачі;

для іноземців – національний паспорт або документ, що його замінює;

для осіб без громадянства – посвідчення особи без громадянства, посвідчення особи без громадянства для виїзду за кордон, посвідка на постійне або тимчасове проживання.

внутрішні води України:

морські води, розташовані в бік берега від прямих вихідних ліній, прийнятих для відліку ширини територіального моря;

води портів України, обмежені лінією, яка проходить через постійні портові споруди, які найбільше виступають у бік моря;

води заток, бухт, губ і лиманів, гаваней і рейдів, береги яких повністю належать Україні, до прямої лінії, проведеної від берега до берега в місці, де з боку моря вперше утворюється один або кілька проходів, якщо ширина кожного з них не перевищує 24 морських миль;

води заток, бухт, губ і лиманів, морів і проток, які історично та юридично належать Україні;

обмежена лінією державного кордону частина вод річок, озер та інших водойм, береги яких належать Україні.

порт – транспортне підприємство, призначене для обслуговування суден, пасажирів і вантажів на відведеній порту

території та акваторії, а також перевезення вантажів і пасажирів на суднах, що належать порту;

причал – комплекс будівель та гідротехнічних споруд, які функціонують у складі порту, пристані або самостійно і призначені для підходу, швартування, стоянки та обслуговування суден, посадки і висадки пасажирів, вантажних операцій тощо.

1.5. Юридичні особи, що експлуатують маломірні судна, повинні призначити посадових осіб, відповідальних за експлуатацію, користування цими суднами та їх утримання на базах для стоянки.

1.6. Судновласники, судноводії маломірних суден, а також посадові особи, відповідальні за експлуатацію, користування цими суднами та базами для їх стоянки, зобов'язані виконувати ці Правила, а також вимоги інших нормативних документів, що регламентують безпеку судноплавства, попередження нещасних випадків на воді й забруднення довкілля.

Особи, які використовують несамохідні судна (гребні човни вантажопідйомністю до 100 кг, байдарки – до 150 кг та надувні судна – до 225 кг), повинні виконувати ці Правила в частині, що їх стосується.

Особи, які порушують ці Правила, несуть відповідальність згідно з чинним законодавством.

1.7. Водні об'єкти, на яких дозволяється плавання маломірних суден, бази для їх стоянки, місця масового відпочинку населення на воді (пляжі), а також місця, заборонені для плавання маломірних суден, повинні бути обладнані навігаційними плавучими, береговими знаками, у тому числі інформаційними (заборонними, попереджувальними, приписними) знаками встановленого зразка, і вогнями. Вказані знаки встановлюються органами місцевого самоврядування, власниками баз для стоянки маломірних суден і підлягають щорічному огляду працівниками відповідного структурного підрозділу (міжрегіонального територіального органу) Державної інспекції України з безпеки судноплавства на морському та річковому транспорті (далі - Укрморрічінспекція) перед початком навігації. Схеми розміщення вказаних знаків та їх технічні характеристики узгоджуються з міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції.

Вхід самохідних плавзасобів в акваторії пляжів категорично заборонений.

1.8. Персональна відповідальність за забезпечення безпеки плавання маломірних суден і безпечну експлуатацію баз для їх стоянки покладається на фізичних осіб або керівників юридичних осіб, яким належать вказані судна (бази) або які використовують їх за договорами оренди.

1.9. Укрморрічінспекція здійснює відповідно до законодавства державний нагляд (контроль) за безпекою на морському та річковому транспорті, нагляд за дотриманням вимог щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища морським та річковим транспортом, контроль і нагляд за дотриманням правил утримання та експлуатації баз (споруджень) для стоянки маломірних суден; погоджує правила плавання маломірними суднами на водних об'єктах, здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на неї Президентом України.

Вимоги Укрморрічінспекції у межах компетенції є обов'язковими для виконання всіма судновласниками, судноводіями, а також посадовими особами, відповідальними за експлуатацію маломірних суден, та посадовими особами баз для стоянки цих суден.

Місцеві державні адміністрації в межах, визначених законами України, забезпечують здійснення державного контролю за додержанням правил транспортного обслуговування, додержанням правил технічної експлуатації транспорту.

2. Обов'язки судновласників, судноводіїв і посадових осіб, відповідальних за експлуатацію маломірних суден і баз для їх стоянки

2.1. Судновласники зобов'язані зареєструвати належні їм судна в 10-денний термін з дня набуття права власності. Реєстрація маломірних суден здійснюється відповідними органами державної реєстрації згідно з порядком ведення Державного судового реєстру України і Суднової книги України:

2.1.1. Право власності на судна, що були побудовані або придбані, але не зареєстровані своєчасно, та на які не збереглися первісні документи, що підтверджують законність придбання суден, підтверджує в судовому порядку. Відповідне рішення надається до міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції для реєстрації суден.

2.1.2. Реєстрація маломірних (малих) суден здійснюється міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції згідно з Порядком ведення Державного судового реєстру України та Суднової книги України, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.1997 № 1069 «Про затвердження Порядку ведення Державного судового реєстру України та Суднової книги України» (зі змінами та доповненнями).

2.1.3. Дублікати втрачених судових реєстраційних документів та свідоцтв на право управління (керування) судном видаються

міжрегіональним територіальним органом Укрморречінспекції після розгляду заяви про їх втрату та розміщення за рахунок судновласника в місцевих друкованих засобах масової інформації оголошення про втрату цих документів та визнати недійсними.

2.2. Після реєстрації кожне маломірне судно повинно бути приписано до бази для стоянки маломірних суден.

Всі маломірні судна (крім зазначених в абзаці 3 цього підпункту) повинні бути приписані та зберігатися на базах для стоянки маломірних суден. Маломірні судна можуть зберігатися поза межами бази стоянки за умови проходження відповідної реєстрації на будь-якій базі для стоянки і забезпечення виходу на водні об'єкти з відповідної бази.

Утримання маломірних суден флоту рибного господарства здійснюється на відповідних пунктах базування.

2.3. Судновласники зобов'язані своєчасно надавати свої судна до органу технічного нагляду (класифікаційного товариства) для здійснення технічного огляду.

2.4. Державні бортові номери маломірного судна наносяться контрастною незмиваною фарбою на бортах з двох сторін на відстані $\frac{1}{4}$ довжини судна від його носової частини (форштевня).

Висота букв та цифр бортових номерів повинна бути не менше 100-150 мм, товщина не менше 15-20 мм.

На все обладнання (весла, підвісні двигуни, рятувальні засоби та інше) наноситься його бортовий реєстраційний номер. Висота букв та цифр, ширина букв та цифр – відповідно до розмірів обладнання. На транцеву дошку із зовнішньої сторони наноситься номер бази-стоянки.

2.5. Під час плавання на борту маломірного судна повинні бути такі основні документи: документи судноводія на право керування судном (крім несамохідним) з відміткою про своєчасне проходження перевірки знань, судові реєстраційні документи та свідоцтво про придатність судна до плавання з відміткою про проходження технічного огляду (для судна з екіпажем у два і більше осіб – додатково суднова роль).

2.6. Водії маломірних суден зобов'язані на вимогу працівників міжрегіонального територіального органу Укрморречінспекції, а в межах контрольованих прикордонних районів – також відповідного підрозділу Державної прикордонної служби України, зупинити судно і пред'явити їм судові документи, відповідне свідоцтво на право керування маломірним судном та надати можливість огляду судна в установленому порядку відповідно до чинного законодавства.

2.7. Посадові особи, відповідальні за експлуатацію баз для стоянки маломірних суден, зобов'язані:

дотримуватися вимог Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 915/9514;

забезпечити реєстрацію бази у міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції відповідно до правил, встановлених діючим законодавством;

щороку до початку навігації пред'являти бази для огляду контролюючими органами відповідно до вимог діючого законодавства;

будівництво та реконструкцію баз для стоянки маломірних суден виконувати за проектами, погодженими відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції;

забезпечити виконання на базі вимог до організації експлуатації баз, встановлених діючими правилами, а також функціональних вимог до баз, встановлених Положенням про систему управління безпекою судноплавства на морському і річковому транспорті;

розробляти та здійснювати заходи щодо охорони природного середовища, у тому числі території бази, від забруднення;

за погодженням з відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції встановлювати заборонні, розпорядчі і вказівні знаки на території бази;

забезпечувати штрафну площадку, обладнану для зберігання суден, плавання яких заборонено в порядку, встановленому законодавством, та тих, що не мають власника;

не допускати на базах зберігання та стоянки маломірних суден, що не здійснили державної реєстрації в установленому порядку;

згідно з узгодженням з обласною державною адміністрацією графіком надавати міжрегіональному територіальному органу Укрморрічінспекції моторне судно для здійснення патрулювання в зоні нагляду (за домовленістю з власниками моторних суден).

2.8. Експлуатація баз, які не пройшли щорічний комплексний огляд перед початком навігації, заборонена.

2.9. Утримання маломірних суден на штрафних майданчиках баз для стоянки згідно з чинним законодавством здійснюється за рахунок судновласників або осіб, що здійснили порушення.

2.10. Керівники установ і організацій фізкультури та спорту, водноспортивних баз, водних станцій зобов'язані:

змагання, тренування, свята на воді проводити на акваторіях, узгоджених з міжрегіональним територіальним органом

Укрморрічінспекції і закритих для судноплавства інших (не спортивних) суден;

проводити змагання та тренування вітрильних суден на Дніпровському та Каховському водосховищах у місцях: від приверху о. Леніна по лівому березі до приверху о. Таволжанський (буї № 0-7), від бую № 103 (с. Тарасівка) між лівим і правим судновим ходом до мису «Бабіно»;

перетинати судновий хід за 500 м нижче мережі електропостачання (м. Енергодар);

при необхідності проведення змагань на акваторіях, що не визначені для подібних заходів, за 10 діб до проведення заходу отримувати дозвіл від відповідного міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції;

на період проведення спортивних заходів визначати осіб, відповідальних за безпеку людей, позначати (огороджувати) акваторію буйками, для забезпечення безпеки плавання спортивних суден виставляти пости на швидкісних човнах, на яких повинні бути присутні два легких водолази і, як мінімум, один медпрацівник з медикаментами.

2.11. При здійсненні переходу спортивних суден від місць базування до місць проведення змагань і в зворотному напрямі судноводіям необхідно виконувати встановлені правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, міжнародні правила попередження зіткнення суден у морі (далі - МППЗС) та обов'язкові до виконання розпорядчі акти, видані в межах компетенції керівництва портів.

2.12. При проведенні екскурсій, колективних виїздів на відпочинок на маломірних суднах керівники підприємств, організацій та установ повинні призначати (наказом) осіб, що відповідають за безпеку людей на воді, громадський порядок та охорону навколишнього середовища.

3. Порядок облаштування баз для стоянки і утримання маломірних суден на них

3.1. Усі бази для стоянки облаштовуються і утримуються у належному стані за рахунок їх власників, користувачів.

3.2. Місця розміщення баз для стоянки маломірних суден визначаються відповідно до чинного законодавства.

3.3. Територія бази для стоянки маломірних суден повинна забезпечувати будівництво на ній передбачених проектом причалів,

пірсів, службових приміщень та інших споруд, їх технічну стійкість при тривалій експлуатації, мати дороги та під'їзні шляхи для під'їзду пожежних автомашин до місць забору води. Межа акваторії та території бази повинна бути огорожена (у тому числі понтонами, бонами або плавучими знаками на воді). Територія бази повинна утримуватися в чистоті і відповідати встановленим вимогам пожежного, санітарно-епідеміологічного нагляду та охорони природи.

3.4. Причали, трапи, сходні, містки для сполучення з берегом і сусідніми причалами повинні мати необхідні швартовні засоби, написи про допустиму кількість ошвартованих суден.

3.5. Бази для стоянки маломірних суден повинні відповідати вимогам Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 915/9514.

3.6. На базах для стоянки маломірних суден забороняється:
стоянка незареєстрованих в установленому порядку суден;
порушення встановлених норм і технічних вимог безпечної експлуатації бази і суден;
порушення встановленого на базі випускного режиму.

3.7. Всі приписані до бази маломірні судна вносяться до журналу обліку приписного флоту цієї бази із зазначенням бортового номера, типу судна, судновласника, його адреси і телефону, місця стоянки судна на базі, часу проходження технічного огляду на придатність до плавання, а в межах контрольованих прикордонних районів до журналу обліку маломірних суден та інших плавзасобів, правила ведення якого визначено Інструкцією про порядок обліку та випуску маломірних суден, інших плавзасобів у акваторію Азовського моря та внутрішні води України в межах контрольованих прикордонних районів Запорізької області, затвердженою розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації від 22 червня 2011 року № 240, яке зареєстровано в Головному управлінні юстиції у Запорізькій області 30 червня 2011 року за № 31/1473 (далі – Інструкція).

3.8. Для забезпечення контролю за виходом і поверненням маломірних суден, їх справністю, наявністю обов'язкових судових документів і свідоцтв судноводіїв тощо на кожній базі повинен бути встановлений випускний режим. Випуск у плавання суден здійснюється чергово-вахтовою службою відповідно до інструкції з випуску суден. Інструкція погоджується з міжрегіональним територіальним органом Укрморречінспекції і затверджується адміністрацією бази; для баз,

розташованих у контрольованих прикордонних районах та затверджується відповідно до законодавства.

3.9. При виході маломірного судна у плавання і при його поверненні на базу в журналі випуску суден у плавання повинен бути здійснений порядковий запис: номер судна, судновласник, ПІБ членів екіпажу та пасажирів, час отримання і виходу судна, мета і маршрут плавання, пункт призначення, орієнтовний час повернення, фактичний час повернення на базу.

3.10. Перед виходом судна у плавання чергово-вахтова служба перевіряє:

свідоцтво судноводія на право керування судном, у тому числі відмітки про своєчасне проходження перевірки знань;

судновий білет;

свідоцтво про придатність судна до плавання;

акт технічного огляду;

наявність суднового обладнання та рятувних засобів згідно з установленими нормами;

виконання вимог щодо пасажиромісткості та навантаження судна, а також правильності розміщення пасажирів та вантажу;

наявність необхідних написів на бортах судна;

відповідність технічного стану судна вимогам суднових документів.

Випуск суден у плавання у разі невиконання хоча б однієї із зазначених вимог забороняється.

Вихід судна в плавання забороняється також у таких випадках:

якщо очевидно, що судноводій чи пасажир перебувають у нетверезому стані або в стані наркотичного сп'яніння;

коли фактичний чи прогнозований стан вітру, хвиль та інших гідрометеорологічних умов не забезпечує безпечного плавання;

коли база не має Свідоцтва про реєстрацію бази.

3.11. Маломірні судна, що прибули на базу стоянки в несправному або аварійному стані, повинні бути оглянуті чергово-вахтовою службою бази з коротким записом про їх технічний стан у журналі випуску суден у плавання. Інформація про аварійні судна надається керівником або іншим працівником бази у відповідний регіональний підрозділ Укрморрічінспекції не пізніше одного дня з моменту виявлення.

3.12. Особи, які відповідають за утримання баз для стоянки маломірних суден, повинні постійно підтримувати у справному стані обладнання, суворо дотримуватись правил утримання, охорони суден

на базах, порядку випуску суден у море, запобігати забрудненню навколишнього середовища.

3.13. Державний нагляд і контроль за дотриманням правил утримання та експлуатації баз (споруджень) для стоянки маломірних суден здійснює Укрморречінспекція згідно з вимогами Інструкції про огляд баз для стоянки маломірних (малих) суден, затвердженої наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 641, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 914/9513, яка проводить комплексні та оперативні огляди баз. До комплексного огляду можуть залучатися за згодою представники природоохоронних органів, санітарного та пожежного нагляду.

4. Режим користування, район плавання та порядок руху маломірних суден

4.1. Термін відкриття та закриття навігації для маломірних суден встановлюється щорічно з урахуванням гідрометеорологічних умов розпорядженням голови Запорізької обласної державної адміністрації за погодженням з відповідними міжрегіональними територіальними органами Укрморречінспекції.

Встановлені строки навігації не розповсюджуються на маломірні судна Укрморречінспекції, органів МВС та аварійно-рятувальних служб.

4.2. У міжнавігаційний період вихід на водоймища дозволяється судновласникам, які отримали погодження (з обмеженням загального навантаження та кількості пасажирів не більше 50 % від норми) міжрегіонального територіального органу Укрморречінспекції. Про такий вихід у межах контрольованих прикордонних районів зазначені особи інформують найближчий підрозділ Державної прикордонної служби.

4.3. Обмеження для плавання маломірних суден (час доби, район плавання, висота хвилі та сила вітру, відстань від берега) зазначаються у свідоцтві на придатність судна до плавання або в акті технічного огляду технічної комісії Вітрильної федерації України.

4.4. Під час руху маломірні судна повинні виконувати встановлені правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, МППЗС, ці Правила, обов'язкові до виконання розпорядчі акти, видані в межах компетенції керівництва портів, а також інші нормативно-правові акти, що регламентують забезпечення безпеки судноплавства.

4.5. Кожне маломірне судно повинно завжди рухатися з такою швидкістю, щоб судноводій міг своєчасно вжити заходів для безпечного плавання при належних умовах і обставинах.

4.6. У межах міста або інших населених пунктах рух маломірних суден дозволяється лише у світлий час доби. На інших судноплавних ділянках рух таких суден у нічний час дозволяється лише зі швидкістю 15 км/год., при умові несення вогнів згідно з встановленими правилами судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, МППЗС, без права перетину суднового ходу.

4.7. Рух маломірних суден на всіх водоймах дозволяється за умови видимості не менше 500 м, для швидкісних суден – не менше 1 км.

4.8. Рух під мостами дозволяється лише у спеціально відведених прогонах, позначених рівностороннім трикутником вершиною вниз червоного чи білого кольору, у світлий час доби.

4.9. Високогабаритні парусні судна повинні мати мінімальний запас по висоті при проходженні:

під мостами – 0,5 м;
під проводами ліній зв'язку – 1 м;
під проводами високої напруги:

до 110 кВ – 2,0 м;	до 330 кВ – 3,5 м;
до 150 кВ – 2,5 м;	до 500 кВ – 4,0 м;
до 220 кВ – 3,0 м;	до 750 кВ – 6,0 м.

4.10. Здійснювати рух уздовж пляжів, місць масового відпочинку громадян, у рукавах, затоках, підхідних каналах шлюзів, під мостами, біля пасажирських і вантажних причалів, водолазних ботів, у вузькостях, протоках, на крутих поворотах та в інших місцях, складних для плавання, дозволяється зі швидкістю 5 км/год.

Забороняється підходити ближче ніж на 25 м до обгороджуваних буйків пляжів, нерестилищ, заповідників, заказників, водозаборів, станцій перекачування води, навігаційних знаків водних шляхів.

4.11. Постанова маломірних суден на якір забороняється:
у межах суднового ходу;

поблизу транспортних суден, земснарядів, плавучих кранів і т.п. і в проміжках між ними;

біля вантажних причалів, дебаркадерів, водолазних ботів на відстані менше 200 м вище і нижче них;

вище і нижче мостів ближче ніж 200 м (для мостів ім. Преображенського – 500 м);
 на акваторії рейдів, пляжів, у вузькостях, на крутих поворотах;
 під лініями зв'язку і електромереж;
 біля ходового берега;
 ближче 25 м від лінії кромкових знаків навігаційної обстановки;
 у зоні, відзначеній інформаційними, забороняючими знаками «Якоря не кидати!».

4.12. Маломірні судна повинні поступатися дорогою транспортним і пасажирським суднам, суднам, які зайняті ловом риби, підводними чи водолазними роботами, гребним і парусним суднам, суднам, які втратили хід чи керування.

При зустрічі чи обгоні гребних суден моторне судно повинно зменшити рух і пройти гребне судно не ближче 10-15 м від борту.

4.13. Перетинання курсу чи обгін дозволяється тільки в тих випадках, коли ширина фарватеру безумовно достатня для одночасного проходу з урахуванням усіх місцевих умов і руху інших суден. Перетин курсу іншого судна рекомендується виконувати за його кормою. Допускається перетин курсу по носу судна за умови, що після закінчення маневру перетину до судна, що наближається, залишається не менше 500 м.

Маломірні судна, які перетинають судновий хід, повинні пропустити усі судна, які рухаються по судновому ходу.

4.14. Перетин фарватеру необхідно проводити так, щоб не заважати руху інших суден.

4.15. У межах м. Запоріжжя дозволяється перетин фарватеру:
 на траверзі виходу з РВП-12 (ремонтно-відстійного пункту);
 на траверзі виходу з РВП-10;
 на траверзі верхньої залізничної станції перекачування води РВП-6;
 на траверзі рибокомбінату;
 нижче ухвістя о. Хортиця між розподільчим буєм № 114 і ухвістям о. Хортиця;
 на верхньому б'єфі під кутом, близьким до 90 градусів, у приверха о. Леніна.

Підхідний канал до Бердянського морського торговельного порту дозволяється перетинати південніше хвилелома у першої віхи, не підходячи ближче чим 500 м до стоянки на якорі транспортних суден.

4.16. Перетинати фарватер за межами м. Запоріжжя дозволяється у будь-якому місці.

4.17. Плавання на маломірних суднах дозволяється в районі та при погодних умовах, зазначених у свідоцтві про придатність судна до плавання.

4.18. Забороняється рух маломірних суден по судновому ходу, акваторіях рейдів, портів, пляжів, у містах масового відпочинку людей, поблизу санаторіїв, баз відпочинку, причалів, підхідного каналу порту Бердянськ і підхідного каналу шлюзу м. Запоріжжя.

4.19. Заборонені місця для руху маломірних суден, крім суден, які забезпечують безпеку судноплавства, у міській межі м. Запоріжжя:

На верхньому б'єфі - від приверху о. Леніна до греблі Дніпровської ГЕС та причалів Запорізького річкового порту (південна акваторія).

На нижньому б'єфі:

вздовж лівого берега від греблі Дніпровської ГЕС до траверзи РВП-10;

вздовж лівого берега від верхньої залізничної станції перекачування води до траверзи РВП-7;

по старому Дніпру, вздовж правого берега від греблі Дніпровської ГЕС до сьомого вантажного причалу Гранкар'єра (200 м нижче причалу);

між о. Байда та правим берегом.

Примітка: Захід та вихід маломірних суден, які базуються на базах «Орбіта люкс» і «Запорізькі вітрила», та перетин такими суднами суднового фарватеру дозволяється на траверзі РВП-10 під кутом, близьким до 90 градусів.

4.20. Заборонені для плавання на маломірних суднах зони в м. Бердянськ: акваторія Бердянського морського порту, Велика та Мала бухти Бердянської затоки, підхід до островів Великий і Малий Дзендик, а також на самохідних суднах - поблизу санаторіїв і баз відпочинку, в місцях нересту і в період нересту, в заповідниках, заказниках.

4.21. У Молочному лимані та поблизу Обиточної коси дозволяється плавання на маломірних суднах за умови отримання відповідного погодження міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції.».

4.22. Забороняється причалювати маломірним суднам до о. Хортиця, о. Байда, крім суден водної бази ВАТ «ЗМК «Запоріжсталь».

4.23. Буксирування лижників та засобів дозвілля:

4.23.1. Використання водних лиж або аналогічних засобів дозволяється:

у межах м. Запоріжжя вздовж берега о. Хортиця від водної станції «Дніпроспецсталь» до траверзу РВП-10;

за межами м. Запоріжжя – від буя №114 до приверха о. Білаї вздовж правого берега.

4.23.2. Судноводія судна, що буксирує, повинна супроводжувати особа, яка забезпечує обслуговування буксирного пристрою і спостереження воднолижником чи засобом дозвілля.

4.23.3. Буксирний канат не може волочитися за судном, якщо за нього не тримається воднолижник.

4.24. Буксирування моторними суднами лижників на воді повинно здійснюватися в акваторії та в час, узгоджені з відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції.

Буксирування водними мотоциклами парашутистів заборонено.

4.25. Органи рибінспекції повинні позначати місця нересту та щороку перед початком навігації подавати у відповідний міжрегіональний територіальний орган Укрморрічінспекції інформацію про місця нересту на р. Дніпро, узбережжі Азовського моря Запорізької області.

5. Порядок розходження маломірних суден

5.1. На акваторіях, що не підпадають під дію встановлених чинним законодавством правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, МППЗС, під час руху маломірні судна повинні дотримуватися таких вимог:

5.1.1. Якщо два моторні судна рухаються прямо або майже прямо назустріч одне одному, вони повинні розходитися лівими бортами.

5.1.2. Якщо два моторні судна наближаються на перетинаючих курсах, то судно, яке бачить інше зі сторони правого борту, повинно уступити йому дорогу.

5.1.3. Якщо два вітрильні судна наближаються так, що виникає загроза зіткнення, одне з них уступає дорогу іншому таким чином:

якщо судна прямують різними галсами, то судно, яке йде лівим галсом, повинно уступити дорогу іншому судну;

коли судна прямують однаковими галсами, то судно, що знаходиться зі сторони вітру, повинно уступити дорогу судну, що знаходиться на протилежній стороні;

якщо судно прямує лівим галсом і бачить інше судно зі сторони вітру та не може розпізнати, яким галсом воно рухається, то воно повинно уступити йому дорогу.

5.1.4. Якщо моторне судно наближається до вітрильного так, що виникає загроза зіткнення, то моторне судно повинно уступити дорогу вітрильному.

5.2. При розходженні маломірних суден у морських водах судна повинні виконувати вимоги МППЗС та правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України.

6. Порядок обгону маломірних суден

6.1. Маломірне судно, яке наближається до іншого маломірного судна в секторі його кормового вогню (вогнів), тобто з напрямку більше 22,5 градуса позаду траверза, є тим судном, яке обганяє, та незалежно від того, моторне воно чи парусне, може обходити те судно, яке обганяється, тримаючись збоку від його шляху таким чином: на судновому ході - тільки по його лівому борту, а за межами суднового ходу - при погодженні, по будь-якому борту (подається відмашка прапором).

6.2. Заборонено обгін у вузькостях, обгін при видимості менше 1 км, під мостами та у стометровій зоні, яка прилягає до мостів, а також, коли на траверзі вже є два маломірні судна.

6.3. Обгін слід починати за 100 м, тримаючись збоку від шляху маломірного судна, яке обганяють.

7. Плавання гідролітаків, водних мотоциклів (гідроциклів)

7.1. Гідролітак на воді повинен знаходитися в стороні від усіх суден і не перешкоджати їх руху. Для запобігання зіткненню на воді він повинен виконувати вимоги встановлених діючим законодавством правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, МППЗС,

цих Правил як судно з механічним двигуном, але без подачі звукових сигналів і відмашок. Пілот гідролітака повинен пройти перевірку знань у міжрегіональному територіальному органі Укрморрічінспекції і отримати контрольний талон до свого льотного диплому.

7.2. Водні мотоцикли повинні використовуватися тільки в світлу пору доби при видимості більше 1 км та тиху погоду.

7.3. Особа, яка керує водним мотоциклом, повинна мати документи на право керування маломірним судном з двигуном відповідної потужності, з позначкою про проходження перевірки знань, суднові реєстраційні документи та свідоцтво про придатність маломірного судна до плавання з відміткою про проходження щорічного техогляду.

7.4. На бортах водного мотоцикла повинен бути нанесений державний номер.

7.5. Буксирування водними мотоциклами лижників на воді повинно здійснюватися в акваторії та в час, узгоджені з відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції.

Буксирування водними мотоциклами парашутистів заборонено.

7.6. Підхід водних мотоциклів до берега в місцях масового відпочинку громадян і на пляжах дозволяється тільки за спеціально встановленими і огороженими фарватерами відповідно до вимог Укрморрічінспекції.

7.7. На водному мотоциклі забороняється перетинати курс суден, заважати їх руху, швартуватись за знаки навігаційного огороження.

Підхід до берега, маневри водного мотоцикла необхідно здійснювати на малій швидкості.

7.8. Право проводити навчання керуванню водним мотоциклом на воді надається особам (інструкторам відповідного навчально-тренажерного закладу), що мають відповідну підготовку, документи на право керування маломірним судном з двигуном відповідної потужності та за погодженням з міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції.

7.9. Видача водних мотоциклів на прокат здійснюється тільки особам, що мають свідоцтво на право керування моторним маломірним судном з двигуном відповідної потужності. При відсутності такого свідоцтва обов'язково повинен керувати водним мотоциклом інструктор.

7.10. Тренування на водних мотоциклах дозволяється тільки в спортивних організаціях на акваторіях, погоджених з міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції, під безпосереднім наглядом досвідчених тренерів.

7.11. Водій водного мотоцикла, у випадку раптового виникнення аварійної ситуації, для запобігання безпосередньої небезпеки або зменшення можливих негативних наслідків повинен здійснити всі дії, що диктуються умовами і обставинами цього випадку, навіть якщо ці дії не передбачені існуючими правилами та інструкціями.

8. Охорона навколишнього середовища

8.1. З метою посилення охорони довкілля від забруднення та охорони рибних запасів рух маломірних суден, крім суден контролюючих органів, забороняється:

на ділянках, відведених для промислового рибальства та нерестовищ;

у заповідниках і заказниках;

в місцях знаходження водозаборів та станцій перекачування води.

8.2. Вищевказані ділянки та інші заборонені для руху маломірних суден акваторії повинні бути погоджені з відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції. На цих ділянках повинні бути встановлені відповідні інформаційні знаки за рахунок рибодобувних організацій, власників заповідників, заказників, водозаборів, станцій перекачування води та інших власників.

9. Техніка безпеки та охорона життя людей на воді

9.1. Вихід маломірних суден у плавання дозволяється на технічно справному судні за:

сприятливих погодних умов;

наявності діючих суднових документів і відповідного документа на право керування судном;

наявності устаткування та спорядження, що перелічене в документах класифікаційного товариства;

умови дотримання випускного режиму та цих Правил.

Виняток для випуску маломірних суден при несприятливих погодних умовах допускається для суден, що за судновими документами не мають обмежень щодо фактичних або прогнозованих погодних умов, а також для маломірних суден, випуск яких здійснюється з метою підготовки спортсменів виключно в обмежених районах плавання для відповідного класу за умови забезпечення

безпеки судноплавства і достатніх технічних засобів для аварійно-рятувальних операцій та рятування людей. Випуск спортивних суден у таких випадках дозволяється тільки з баз-стоянок, що мають у розпорядженні відповідні аварійно-рятувальні засоби.

9.2 Інспектори Укрморрічінспекції мають право вилучати Свідоцтво на право керування маломірним (малим) судном у встановленому законодавством порядку.

9.3. У випадку вилучення Свідоцтва на право керування маломірним (малим) судном судноводій направляється на повторне проходження навчання з обов'язковою здачею іспитів на право керування маломірним (малим) судном. Дія вилученого свідоцтва припиняється з дати його вилучення співробітником Укрморрічінспекції.

9.4. При виявленні на судні невідповідностей, що несуть пряму загрозу життю та/або здоров'ю людей, а також забрудненню навколишнього природного середовища, працівники Укрморрічінспекції мають право забороняти експлуатацію такого судна шляхом постановки його на штрафний майданчик найближчої бази для стоянки маломірних (малих) суден. Судна, яким заборонено експлуатацію, зберігаються на базі для стоянки маломірних (малих) суден за рахунок власника судна до вжиття вичерпних заходів з усунення причин, що стали підставою для заборони експлуатації.

9.5. Судноводії маломірних суден зобов'язані:

мати при собі документ на право керування судном з відміткою про проходження перевірки знань або сертифікат (свідоцтво) навчального (тренажерного) центру, документ на право власності на судно та документ, що підтверджує проходження технічного огляду судна;

забезпечувати безпеку плавання судна та пасажирів;

уміти своєчасно надавати допомогу потерпілим на воді;

доставляти потерпілих на воді в лікувальні заклади;

при погіршенні гідрометеорологічних умов переходити до укриття;

перед виходом у плавання перевірити справність і комплектність

обладнання судна згідно з актом Регістра судноплавства України;

зупинятися на вимогу працівників міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції, а в межах контрольованих прикордонних районів – також відповідного підрозділу Державної прикордонної служби України, та пред'являти судові документи, судно для огляду в установленому порядку відповідно до чинного законодавства;

з урахуванням забезпечення безпеки судноплавства та дотримуючись Правил сприяти працівникам Укрморречінспекції в частині зупинки порушників.

9.6. У разі аварійного випадку з маломірними суднами водіям цих суден необхідно скласти акт про випадок (відповідна схема руху додається) та повідомити найближчий міжрегіональний територіальний орган Укрморречінспекції або викликати працівників Укрморречінспекції на місце аварії.

9.7. Під час плавання на безпалубному маломірному судні пасажирів та члени екіпажу повинні бути одягнені в рятувальні нагрудники (жилети).

9.8. При організації розваг на воді, коли самохідний плавзасіб буксирує несамохідний плавзасіб, на якому перевозяться люди, повинні бути вжиті вичерпні заходи щодо забезпечення безпеки людей, зокрема:

судноводій самохідного судна повинен мати відповідні кваліфікаційні документи, які надають право управляти плавзасобом;

судноводій, а також люди, які знаходяться на несамохідному плавзасобі, повинні бути одягнені у рятувальні жилети;

при відході самохідного плавзасобу, який буксирує несамохідний плавзасіб, на якому знаходяться люди, за 50 метрів від берега повинен чергувати катер з рятувальниками;

підхід до берега та відхід від нього повинні здійснюватися зі швидкістю до 5 км/год., у спеціально встановлених місцях (коридорах), шириною не менше 10 метрів, які огорожуються буями:

на морі - від берега протягом 100 метрів з обох сторін встановлюються червоні буї через кожні 5 метрів;

на річці - від берега протягом 50 метрів з обох сторін встановлюються червоні буї через кожні 5 метрів (розміщення таких коридорів на судновому ході заборонено);

межі акваторії, на якій здійснюються розваги, повинні бути погоджені з Укрморречінспекцією, крайні точки зазначеної акваторії помічаються червоними буями, по периметру встановлюються помаранчеві буї через кожні 50 метрів, при цьому вихід із акваторії суден, що задіяні в розвагах, може здійснюватися тільки в умовах крайньої необхідності.

9.9. Судноводіям маломірних суден забороняється:

виходити в плавання без дозволу та з порушенням випускного режиму бази для стоянки маломірних суден;

експлуатувати судна, які не зареєстровані згідно з чинним законодавством, у яких не нанесені відповідні номерні знаки на бортах, які не пройшли своєчасно технічний огляд;

вилити за борт залишки паливно-мастильних матеріалів та викидати сміття;

здійснювати плавання в районах, що заборонені для руху суден, без погодження з відповідним міжрегіональним територіальним органом Укрморречінспекції;

керувати судном у стані алкогольного або наркотичного оп'яніння будь-якого ступеня, а також у хворобливому стані, який може призвести до втрати орієнтування;

передавати керування судном особам, що знаходяться в стані алкогольного або наркотичного оп'яніння будь-якого ступеня, або особам, що не мають документа на право керування судном;

перевозити пасажирів, що знаходяться в стані алкогольного або наркотичного оп'яніння будь-якого ступеня;

керувати судном, не маючи відповідного документа на право керування маломірним судном;

здійснювати рух при видимості менше 500 м;

ставати на якір у межах судового ходу;

заходити на акваторії пляжів і місць, відведених для відпочинку та проведення тренувань спортивних суден;

маневрувати та зупинятися поблизу суден, що не є маломірними;

зупинятися біля пасажирських або вантажних причалів на відстані ближче ніж 200 м;

виходити на судновий хід (рекомендований курс, встановлену смугу руху), якщо видимість менше 1 км, а вітрильним суднам, крім того, і в темний час доби;

здійснювати рух швидкісних суден, якщо видимість менше 1 км;

швартуватися до плавучих навігаційних знаків;

перевозити вибухо- та пожежонебезпечні вантажі;

пирнати з борту судна, яке не обладнане для цього;

виходити в плавання з порушенням термінів відкриття та закриття навігації.

Судноводіям маломірних суден категорично забороняється порушувати норми пасажиромісткості та вантажопідйомності.

9.10. В усіх випадках, що не передбачені цими Правилами, судноводії повинні вживати всі можливі заходи, що диктуються практикою судноводіння або особливими обставинами, для забезпечення безаварійного плавання.

9.11. Заходи безпеки при зануренні та перебуванні під водою підводних плавців:

занурення під воду може проводитися з берега чи з плавзасоба, укомплектованого рятувальним обладнанням, спеціальними трапами;

перед початком спусків на березі чи на плавзасобі повинні бути підняті попереджувальні сигнали: на річці та озері – білий прапор з синьою косинкою;

на морі – сигнал «А» (альфа) – «У мене спушений водолаз, тримайтеся подалі від мене».

10. Особливі умови користування маломірними суднами на Азовському морі у межах Запорізької області

Прибережна акваторія Азовського моря - це прибережні води Азовського моря шириною в 2 морські милі, що відраховуються від узбережжя.

10.1. Порядок обліку, реєстрації, технічного і судноплавного нагляду маломірних суден

10.1.1. Облік, реєстрація, технічний і судноплавний нагляд, охорона праці та нагляд за безпекою плавання маломірних суден здійснюється згідно з чинним законодавством.

10.1.2. Адміністрація пристаней, причалів, пунктів базування несе відповідальність за забезпечення належного рівня безпеки судноплавства, затверджує посадові інструкції чергово-вахтової служби та здійснює контроль за їх виконанням.

Маломірні судна, інші плавзасоби, повітряні судна, які здійснюють посадку на воду, протягом 24 годин з часу прибуття у контрольований прикордонний район повинні бути поставлені на облік (тимчасовий облік) їх власниками в адміністрації найближчої пристані, причалу або пункту базування. Кожному судну (плавзасобу) присвоюється обліковий номер, який заноситься в першу графу журналу обліку маломірних суден та інших плавзасобів, який має бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою власника причалу, пристані, пункту базування.

Власник пристані, причалу або пункту базування (або особа, що використовує причал, пристань, пункт базування на законних підставах, або уповноважена ним особа) зобов'язаний протягом 1 години з моменту взяття на облік маломірного судна або іншого плавзасобу проінформувати про це у телефонному режимі підрозділ Державної прикордонної служби України, на ділянці відповідальності якого розташовано пристань, причал або пункт базування, з подальшим письмовим повідомленням протягом 24 годин.

Після взяття на облік суден (плавзасобів) у суднових реєстраційних документах власників суден (плавзасобів) ставиться спеціальний штамп, який підписується власником причалу, пристані або пункту базування (або уповноваженою ним особою). Спеціальний штамп виготовляється за рахунок власника причалу, пристані або пункту базування.

Зняття з обліку, списання з балансу і утилізація, передача маломірних суден, інших плавзасобів проводиться з обов'язковим письмовим інформуванням про це власником причалу, пристані, пункту базування (або уповноваженою ним особою) відповідного підрозділу Державної прикордонної служби України впродовж 24 годин.

У межах контрольованих прикордонних районів реєстрації також підлягають усі судна, які використовуються на річках, що впадають в Азовське море, лиманах, озерах та інших водоймищах, які мають водне сполучення з басейном Азовського моря.

10.1.3. Усі маломірні судна після державної реєстрації повинні бути зареєстровані у найближчому підрозділі Державної прикордонної служби України, де кожному зареєстрованому судну проставляється у судновому документі штамп встановленого зразка.

Для реєстрації суден зацікавлені організації надають у прикордонні підрозділи перелік суден за встановленою формою та суднові документи. Приватні судовласники представляють документи особисто.

У межах контрольованих прикордонних районів реєстрації також підлягають усі судна, які використовуються на річках, що впадають в Азовське море, лиманах, озерах та інших водоймищах, які мають водне сполучення з басейном Азовського моря.

10.1.4. Судна (плавзасоби), які не підлягають державній реєстрації, обліковуються на причалах, пристанях та пунктах базування на загальних підставах, за винятком положень підпункту 2.1.6. пункту 2.1. розділу II Інструкції.

Після постановки на облік такого плавзасобу його власнику адміністрацією причалу, пристані або пункту базування видається довідка про взяття на облік маломірного судна (іншого плавзасобу), що не підлягає державній реєстрації.

10.1.5. Маломірні судна та інші плавзасоби, які тимчасово доставляються на територію контрольованого прикордонного району, ставляться власниками (користувачами) цих засобів на тимчасовий облік на причалах, пристанях або пунктах базування на загальних підставах, за винятком положень підпункту 2.1.6. пункту 2.1. розділу II Інструкції. Після постановки на тимчасовий облік такого плавзасобу його власнику адміністрацією причалу, пристані або пункту

базування видається довідка про взяття на тимчасовий облік маломірних суден та інших плавзасобів.

10.1.6. Маломірні судна після реєстрації в установленому порядку приписуються до баз для стоянки маломірних суден і забезпечуються постійними місцями для стоянки (зберігання).

10.1.7. Усі зареєстровані судна повинні мати видимі написи відповідно до правил обліку та реєстрації.

10.1.8. Судновласники зобов'язані дотримуватися правил технічного та судноплавного нагляду та надавати можливість Державній прикордонній службі України здійснювати перевірку обліку суден.

10.2. Особливості порядку облаштування баз для стоянки і утримання маломірних суден на них:

10.2.1. Бази для стоянки маломірних суден на узбережжі Азовського моря у межах Запорізької області облаштовуються суб'єктами господарської діяльності за погодженням з відповідним структурним підрозділом Державної прикордонної служби України та міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції у порядку, встановленому законодавством.

10.2.2. На базі обладнуються інформаційні стенди відповідно до Правил безпечної експлуатації баз для стоянки маломірних (малих) суден, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16 липня 2004 року № 642, який зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2004 року за № 915/9514.

10.2.3. Кожна база для стоянки маломірних суден щороку до початку навігаційного сезону відкривається комісією, до складу якої включаються представники відповідних місцевих державних адміністрацій, міжрегіонального територіального органу Укрморрічінспекції, органів міліції, підрозділу Державної прикордонної служби України та інших контролюючих організацій. Бази, що не пройшли відповідного огляду або не отримали після огляду відповідного погодження, до експлуатації не допускаються.

10.2.4. Підприємства, установи, організації, до сфери управління яких належать бази для стоянки маломірних суден, зобов'язані за

погодженням з Державною прикордонною службою України утримувати на них за власний рахунок охорону. Охорона має здійснюватися цілодобово.

10.2.5. Підприємства, установи і організації, до управління яких належать бази для стоянки, забезпечують на них зв'язок з підрозділами Державної прикордонної служби.

10.2.6. Всі приписані до бази маломірні судна вносяться до журналу обліку маломірних суден та інших плавзасобів, правила ведення якого визначено Інструкцією. Записи в журналі щодо взяття на облік і зняття з обліку маломірних суден здійснюються особою, відповідальною за експлуатацію бази, з власним підписом. Про всі зміни щодо взяття (зняття) на облік суден повідомляється відповідний підрозділ Державної прикордонної служби України встановленим порядком.

10.2.7. Випуск самохідних і несамохідних суден у внутрішні води здійснюється чергово-вахтовою службою бази для стоянки згідно з Інструкцією. Вихід та повернення суден (плавзасобів) фіксується у журналі реєстрації виходу та повернення маломірних суден та інших плавзасобів, який має бути пронумерований, прошнурований та скріплений печаткою власника причалу, пристані, пункту базування – надалі Журнал. Журнал ведеться за встановленою формою.

Випуск маломірних суден, інших плавзасобів у територіальне море, внутрішні води України на відстань до 2 морських миль від урізу води здійснюється чергово-вахтовою службою пристані, причалу або пункту базування згідно із Інструкцією.

Маломірні судна, інші плавзасоби можуть виходити у межах водного простору на відстань до 2 морських миль відповідно до Інструкції без отримання дозволу та інформування відповідних підрозділів Державної прикордонної служби України, у зоні відповідальності яких вони перебувають.

Посадові особи, які входять до складу чергово-вахтової служби причалу, пристані, пункту базування та здійснюють випуск суден (плавзасобів), не пізніше, ніж за годину до виходу у територіальне море, внутрішні води України маломірного судна (плавзасобу), яке буде здійснювати вихід за межі 2 морських миль, повідомляють чергову службу відповідного прикордонного підрозділу про випуск судна (плавзасобу) із наданням необхідних відомостей (час виходу в плавання (повернення), кількість членів суднокоманди, пасажирів, район плавання, строк повернення (прибуття до будь-якого пункту). Після повернення такого судна (плавзасобу) на причал, пристань, пункт базування вищезазначені особи повинні невідкладно повідомити

підрозділ Державної прикордонної служби України про його повернення.

Вихід у море і плавання маломірних плавзасобів організацій і окремих громадян, спортивних плавзасобів олімпійських класів, здійснюється тільки у світлий період доби на віддаленні від берега до 2-х морських миль з поверненням на причали до заходу сонця, для чого на кожному причалі потрібно мати графік заходу сонця.

Випуск суден рибного господарства, що не підлягають нагляду класифікаційного товариства, здійснюється чергово-вахтовою службою пристані, причалу або пункту базування за належністю відповідно до порядку, затвердженого центральним органом виконавчої влади у галузі рибного господарства за погодженням з Адміністрацією Державної прикордонної служби України.

За зникнення суден з баз і незаконний їх випуск у море керівник, адміністрація, чергово-вахтова служба, охорона та відповідні посадові особи цих баз несуть персональну відповідальність згідно з чинним законодавством України.

10.2.8. На базах для стоянки маломірних суден у разі одержання штормового попередження для судноводіїв при наближенні шторму або різких змінах погоди на спеціальних сигнальних щоглах піднімаються відповідні сигнали.

10.2.9. Адміністрація баз для стоянки маломірних суден, у тому числі прокатних баз, будинків відпочинку, зобов'язана у спеціальному журналі (журнал обліку виходу та повернення суден (плавзасобів) вести облік випуску суден у море та мати на воді чергові двигунні судна з екіпажем і рятувальником.

10.2.10. У разі порушення вимог щодо порядку зберігання, виходу в море, завантаження і розвантаження маломірних суден, посадки і висадки пасажирів представники Державної прикордонної служби, Укрморрічінспекції мають право тимчасово забороняти експлуатацію баз для стоянки або забороняти вихід у море цих суден, про що вони інформують зацікавлених юридичних і фізичних осіб не менш ніж за добу до закриття бази (позбавлення права виходу в море).

10.3. Особливості порядку користування маломірними суднами і правила поведінки екіпажів суден.

10.3.1. Судноводії маломірних суден перед виходом у море зобов'язані мати на борту такі документи:

свідоцтво на право керування маломірним судном (крім несамохідним) з відміткою про своєчасне проходження перевірки знань;

документи, що посвідчують особу членів екіпажу та пасажирів;
 суднові реєстраційні документи;
 свідоцтво про придатність судна до плавання з відміткою про проходження технічного огляду;
 для судна з екіпажем у два і більше осіб – додатково судову роль.

10.3.2. Вихід у море і плавання маломірних суден усіх форм власності здійснюється тільки у світлий період доби з віддаленням від берега відповідно до обмежень, встановлених у свідоцтві про придатність судна до плавання з поверненням на бази для стоянки у час, зазначений при виході судна у відповідному журналі.

Випуск у море і плавання прокатних самохідних суден здійснюється лише при наявності ліцензії на право здійснення господарської діяльності та дозволу органів місцевого самоврядування у світлий час доби.

Випуск маломірних суден і засобів розваги на воді в Азовське море проводиться адміністрацією причалів (пристаней, пунктів базування) у світлий час доби (з початком ранкових навігаційних сутінок, при умові повернення на базу не пізніше, ніж за 1 годину до закінчення вечірніх навігаційних сутінок) при стані моря до 3 балів і видимості 30 кабельтових.

Випуск здійснюється:

суден (плавзасобів), що належать на праві власності громадянам за наявності відповідних документів – на відстань, не більшу встановленої для них зони навігації;

суден (плавзасобів) рятувальних станцій – чергових станцій в межі водних акваторій пляжів, закріплених за рятувальними станціями;

суден (плавзасобів) прокатних станцій, пансіонатів, туристичних баз та інших лікувально-оздоровчих закладів – на відстань не більше 500 метрів від берега моря;

яхт дитячого та олімпійського класів, вітрильних дошок і шлюпок яхт-клубів, водно-спортивних станцій – тільки у разі забезпечення їх моторними засобами під керівництвом тренера у світлий час доби за умови обов'язкового повернення на базу за одну годину до заходу сонця (суднові документи і документи, що посвідчують особу членів екіпажів спортивних маломірних суден, знаходяться у тренера на супроводжувачому плавзасобі);

крейсерських яхт за наявності судової ролі в трьох примірниках, підписаної керівником яхт-клубу – на відстань, не більшу встановлену для них зону навігації;

моторних гідрodelьтапланів – за наявності дозволу на польоти диспетчера районного центру управління повітряним рухом на відстань не більшу 2 миль у бік моря.

10.3.3. Забороняється вихід у море на маломірних суднах, придатних до плавання тільки на закритих водоймах.

10.3.4. Усі риболовні судна та судна науково-дослідницьких організацій, що знаходяться у морі, зобов'язані щоденно о 8.00, 14.00 та 18.00 подавати до пунктів виходу інформацію про своє місцезнаходження. При груповому плаванні донесення про прибуття суден до нового району подається негайно.

Адміністрація риболовних та науково-дослідницьких організацій до 18.00 інформує найближчий підрозділ Державної прикордонної служби України про місце знаходження суден.

10.3.5. Адміністрація організацій, приватні судновласники, охорона баз для стоянки маломірних суден зобов'язані негайно подавати інформацію у найближчий підрозділ Державної прикордонної служби України про всі випадки несвоєчасного повернення суден на бази.

10.3.6. Водії маломірних суден усіх форм власності під час знаходження у морі повинні дотримуватися МППЗС і всіх сигналів розпізнавання, які встановлені Правилами плавання на внутрішніх водних шляхах України.

10.3.7. Забороняється вихід у море та експлуатація маломірних суден, які не приписані до бази для стоянки маломірних суден в установленому порядку. Заборона експлуатації здійснюється шляхом постановки на штрафний майданчик.

10.3.8. У разі прибуття при форсмажорних обставинах маломірного судна на базу стоянки, до якої воно не приписано, судновласник (капітан) зобов'язаний негайно особисто або через чергового по базі доповісти у найближчий підрозділ Державної прикордонної служби України про прибуття та термін стоянки.

10.3.9. Керівники організацій, що мають маломірні судна, зобов'язані надавати допомогу підрозділам Державної прикордонної служби України, співробітникам міліції, контролюючим органам з маломірних суден у контролі за режимом плавання і утримання маломірних суден, включаючи виділення суден у їх розпорядження.

10.3.10. Капітани маломірних суден, усі члени судових команд, рибалки під час знаходження у морі та на березі зобов'язані:

пред'являти на першу вимогу капітанів прикордонних кораблів і берегових прикордонних нарядів судові та особисті документи;

при знаходженні у морі виконувати всі вказівки командування прикордонних кораблів з питань, які передбачені Законом України «Про державний кордон України»;

негайно повідомляти бази для стоянки та підрозділ Державної прикордонної служби України про виявлення в акваторії Азовського моря іноземних риболовецьких суден, окремих човнів, плотів тощо як з людьми на борту, так і без них;

передавати у підрозділ Державної прикордонної служби України судна та різні предмети, що були виловлені у морі або знайдені на березі, зберігаючи їх у такому вигляді, в якому вони були знайдені.

10.3.11. Всім судновласникам (судноводіям) маломірних суден забороняється:

утримувати самохідні та несамохідні судна поза межами баз для стоянки, або з порушенням правил утримання, або незареєстровані судна (при відсутності баз для стоянки судновласники повинні мати дозвіл–довідку від органів місцевого самоврядування та підрозділів Державної прикордонної служби України на утримання суден за місцем фактичного проживання судновласників; вихід таких суден на водоймища здійснюється тільки з дозволу підрозділів Державної прикордонної служби України);

переводити судна з однієї бази для стоянки на іншу без попереднього узгодження з підрозділами Державної прикордонної служби України та міжрегіональним територіальним органом Укрморрічінспекції;

наближатися, лежати у дрейфі ближче ніж 500 м від району стоянки іноземних суден та вести з їх суднокомандами переговори, приймати та передавати будь-які предмети;

саджати та висаджувати пасажирів, завантажувати та розвантажувати самохідні та несамохідні судна поза причалами, базами для стоянки (за винятком випадків, пов'язаних із стихійним лихом, аварією, катастрофою, або з дозволу підрозділу Державної прикордонної служби України);

здійснювати лов риби на фарватерах, рекомендованих курсах і в районах вхідних воріт портів;

передавати судна іншим власникам без попередньої їх реєстрації;

спускати на воду судна, що не зареєстровані у встановленому порядку.

10.3.12. Випуск у море прокатних і любительських маломірних суден заборонено:

при обмеженій видимості на морі (туман, снігопад, дощ) - менше 1 км;

при одержанні штормового попередження;
при відсутності належного комплекту рятувальних засобів;
при наявності на суднах осіб, які знаходяться у нетверезому стані.

10.3.13. В особливих випадках вихід у море маломірних суден на окремих ділянках може обмежуватися або тимчасово заборонятися за рішенням Державної прикордонної служби України.

10.3.14. Перелік міст і районів області, на території яких встановлюються контрольовані прикордонні райони, визначається діючим законодавством України.

10.4. Відповідальність за порушення правил прикордонного режиму.

Особи, винні у порушенні прикордонного режиму щодо обліку, утримання та використання маломірних суден, несуть адміністративну або іншу відповідальність згідно із законодавством України.